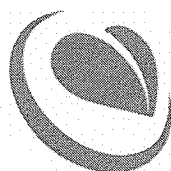

PROGRAM KURSU DOSKONALĄCEGO

DLA FIZJOTERAPEUTÓW

W ZAKRESIE OPIEKI GERIATRYCZNEJ

NPZ
NARODOWY PROGRAM ZDROWIA

NARODOWY INSTYTUT
GERIATRII, REUMATOLOGII
I REHABILITACJI
IM. PROF. DR HAB. MED. ELEONORY REICHER

Narodowy Program Zdrowia, Cel Operacyjny 5: *Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się*;
Działanie 3. Działania edukacyjne: edukacja pracowników ochrony zdrowia w zakresie problematyki geriatrycznej i gerontologicznej oraz kompleksowej opieki nad osobami starszymi i wczesnego wykrywania chorób charakterystycznych dla wieku podeszłego.

I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Założenia

Planowana liczba osób do przeszkolenia:	1000 fizjoterapeutów.
Liczba godzin dydaktycznych w ramach kursu:	40 godzin
20 godzin wykładowych (z czego 1 godzina na egzamin), 20 godzin warsztatowo-seminaryjnych i ćwiczeń, w tym:	
7 godzin seminaryjnych,	
5 godzin warsztatowych,	
4 godziny studium przypadków klinicznych,	
4 godziny ćwiczeń klinicznych.	
Liczebność grup:	15-25 osób
Ramy czasowe kursu:	kurs pięciodniowy

Forma i warunki zaliczenia kursu

Kurs doskonalący kończy się egzaminem. Uczestnikom, którzy zaliczą egzamin wystawione zostanie świadectwo ukończenia kursu. W przypadku niezaliczenia egzaminu uczestnik może otrzymać zaświadczenie o odbyciu szkolenia lub przystąpić do egzaminu poprawkowego w ramach innej edycji kursu.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest obecność na wszystkich zajęciach. W uzasadnionych przypadkach uczestnik może otrzymać zgodę od organizatora kursu na uzupełnienie brakującego zakresu szkolenia w ramach innej edycji kursu i wówczas przystąpić do egzaminu.

Kryteria kwalifikacji uczestników wraz z systemem rekrutacji

Rekrutację, w tym weryfikację spełnienia kryteriów kwalifikacyjnych przez uczestników, przeprowadza realizator zadania. Do kursu może przystąpić fizjoterapeuta¹, który:

- jest zatrudniony jako fizjoterapeuta w ramach umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej w podmiocie leczniczym, posiadającym kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia, lub
- prowadzi własną działalność gospodarczą w zakresie fizjoterapii i realizuje świadczenia zdrowotne na podstawie zleceń lekarskich, w tym lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).

¹ Fizjoterapeutą jest osoba, która zgodnie z ust. 2 ustawy z dnia 25 września 2015r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2015 r. poz. 1994), tj. posiadająca tytuł:

- a) magistra uzyskany w sposób, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 1 ustawy;
- b) magistra uzyskany w sposób, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 2–7 ustawy;
- c) licencjata uzyskany w sposób, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 2 lub 3 ustawy;
- d) zawodowy technik fizjoterapii uzyskany w sposób, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 8 ustawy

Do udziału w kursie kwalifikowany jest fizjoterapeuta, który przedłoży do oceny komplet dokumentów potwierdzających spełnienie kryteriów kwalifikacyjnych. Wymagane dokumenty:

- deklaracja uczestnictwa w kursie,
- zgoda na przetwarzanie danych osobowych,
- ankieta (kwestionariusz osobowy; arkusz z danymi osobowymi),
- dokument potwierdzający wykształcenie, np. kopia dyplomu,
- dokument potwierdzający aktualne zatrudnienie lub samozatrudnienie jako fizjoterapeuta,
- oświadczenie o nieuczestniczeniu w szkoleniach/kursach w zakresie opieki geriatrycznej finansowanych z funduszy europejskich od 2007 r.

W przypadku większej liczby zgłoszeń na daną edycję kursu niż określona w niniejszym programie, o przyjęciu na kurs decydować będzie kolejność zgłoszeń.

Kryteria doboru kadry dydaktycznej

Kierownik naukowy kursu: Kierownikiem naukowym kursu może być:

- fizjoterapeuta posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i tytuł specjalisty (lub II stopień specjalizacji) w dziedzinie fizjoterapii (lub w dziedzinie równorzędnej wynikającej z poprzednich przepisów: rehabilitacja ruchowa) lub
- lekarz, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i tytuł specjalisty (lub II stopień specjalizacji) w dziedzinie rehabilitacji medycznej (lub w dziedzinach równorzędnych wynikających z poprzednich przepisów: rehabilitacja w chorobach narządu ruchu/ rehabilitacja ogólna/ rehabilitacja).

Kadra dydaktyczna

Wymagane kwalifikacje kadry dydaktycznej określono w **planie kursu**. Dobór właściwej kadry dydaktycznej przygotowanej do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych spoczywa na kierowniku naukowym kursu. Dokumenty potwierdzające praktyczne i dydaktyczne doświadczenie składane są do kierownika naukowego kursu w formie oświadczenia i zaświadczeń.

W przypadku zajęć warsztatowych i ćwiczeń klinicznych prowadzonych w podgrupach dopuszcza się, aby zajęcia w podgrupie prowadził fizjoterapeuta posiadający minimum 5-letnie doświadczenie zawodowe w pracy z osobami w wieku podeszłym oraz doświadczenie dydaktyczne.

Przed rozpoczęciem realizacji kursu powinno odbyć się spotkanie zespołu dydaktycznego z kierownikiem naukowym kursu. Członkowie zespołu dydaktycznego zobowiązani są do złożenia u kierownika naukowego kursu szczegółowego zakresu zagadnień omawianych w ramach przydzielonego tematu wykładu/seminarium/warsztatów/ćwiczeń, przed rozpoczęciem realizacji kursu. Przedmiotowe spotkanie musi zostać udokumentowane przez realizatora kursu.

Kryteria bazy kształcenia

Realizator kursu ma obowiązek zapewnić dostęp do infrastruktury dydaktycznej i klinicznej tj.:

- Dysponować salą seminaryjną/szkoleniową/warsztatową umożliwiającą przeprowadzenie zajęć dla 25 osób, wyposażoną w sprzęt multimedialny (rzutnik, komputer, nagłośnienie).
- Dysponować dostępem do:
 - oddziału geriatrycznego lub
 - oddziału chorób wewnętrznych lub
 - oddziału neurologicznego

realizującego świadczenia zdrowotne w systemie całodobowym dla pacjentów w wieku podeszłym.

II CEL KURSU

Poszerzenie posiadanej wiedzy i umiejętności w zakresie problematyki geriatrycznej z uwzględnieniem oceny stanu pacjenta w wieku podeszłym, w szczególności problematyki sprawności funkcjonalnej i jakości życia, współpracy z zespołem terapeutycznym obejmującej planowanie kompleksowej rehabilitacji, prowadzenie fizjoterapii i kontrolę stanu pacjenta w trakcie rehabilitacji szpitalnej i ambulatoryjnej.

III EFEKTY KSZTAŁENIA KURSU

(określone dla każdego fizjoterapeuty będącego uczestnikiem szkolenia)

Wiedza

1. Zna zmiany zachodzące we wszystkich układach i narządach organizmu będące wynikiem procesów inwolucyjnych i patologicznych występujących u osób w wieku podeszłym.
2. Posiada wiedzę na temat chorób i zespołów chorobowych występujących u osób w wieku podeszłym.
3. Posiada wiedzę na temat wskazań i przeciwwskazań w stosowaniu postępowania fizjoterapeutycznego u pacjenta w wieku podeszłym.
4. Zna standardy postępowania w opiece geriatrycznej.
5. Wskazuje narzędzia diagnostyczne i metody oceny pacjenta, środki i metody fizjoterapii, stosowane w chorobach w wieku podeszłym.
6. Zna mechanizmy działania oraz możliwe skutki uboczne stosowanych zabiegów z zakresu fizjoterapii u osób starszych.

Umiejętności

1. Potrafi identyfikować wybrane problemy zdrowotne u pacjenta w wieku podeszłym z różnymi rodzajami dysfunkcji oraz właściwie je interpretować.
2. Wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu zmian fizjologicznych i patologicznych zachodzących w organizmie człowieka w wieku podeszłym dla potrzeb diagnostyki funkcjonalnej oraz wykonywania zabiegów fizjoterapeutycznych.
3. Potrafi przeprowadzić badanie i testy funkcjonalne dla doboru środków fizjoterapii u pacjentów w wieku podeszłym.
4. Potrafi wykonać procedury fizjoterapeutyczne w ramach pracy w zespole geriatrycznym/zespole rehabilitacyjnym zgodnie z wytycznymi standardów postępowania w geriatрії.

Kompetencje społeczne

1. Potrafi formułować opinie dotyczące pacjenta, przestrzega tajemnicy dotyczącej stanu pacjenta i przebiegu fizjoterapii oraz praw pacjenta.
2. Stosuje zasady etyczne zawarte w Kodeksie Etycznym oraz przestrzega właściwych relacji z pacjentem i rodziną pacjenta.
3. Przestrzega zasad współpracy obowiązujących w pracy wielodyscyplinarnego zespołu geriatrycznego/rehabilitacyjnego.

IV PLAN KURSU

Kurs obejmuje 5 zintegrowanych modułów kształcenia dla których zdefiniowano szczegółowe efekty kształcenia.

Wyodrębnione moduły kształcenia to:

- **Moduł 1** - Proces starzenia się - diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.
- **Moduł 2** - Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatricznego.
- **Moduł 3** - Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.
- **Moduł 4** - Metody fizjoterapeutyczne - **specyfika starości**.
- **Moduł 5** - Dobre i złe oblicza starości.

Celem pierwszego modułu kształcenia jest zapoznanie z kompleksowym podejściem diagnostycznym i terapeutycznym oraz przedstawienie roli fizjoterapeuty w zespole geriatricznym i rehabilitacyjnym. W ramach każdego z kolejnych modułów zdobyta wcześniej wiedza jest poszerzana o specyfikę wielkich problemów geriatricznych oraz powtarzana. Ważnym elementem każdego z 4 modułów jest analiza przypadku klinicznego, zajęcia warsztatowe oraz bezpośrednia praca z pacjentem. Na ostatnich zajęciach w ramach każdego z modułów należy poświęcić 10-15 minut na wspólne omówienie zakładanych efektów kształcenia.

	Wykłady	Seminaria	Studium przypadku	Warsztaty	Ćwiczenia kliniczne	Egzamin
Moduł 1	8	0	0	0	0	0
Moduł 2	2	2	1	1	2	0
Moduł 3	3	0	1	2	2	0
Moduł 4	3	3	1	1	0	0
Moduł 5	3	2	1	1	0	1

Tabela: Wykaz godzin wykładowych, seminaryjnych, warsztatowych i ćwiczeniowych w podziale na moduły.

Moduł kształcenia 1		Dzień 1
Proces starzenia się - diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.		
Efekty kształcenia:		
Wiedza 1. Posiada ogólną wiedzę na temat procesów starzenia się i chorób typowych dla wieku podeszłego w tym w zakresie wielkich problemów geriatricznych. 2. Zna ograniczenia i metody oceny sprawności funkcjonalnej osób w wieku podeszłym oraz wynikające z tego warunki doboru postępowania fizjoterapeutycznego. 3. Posiada wiedzę na temat kompleksowego postępowania diagnostycznego u osób w wieku podeszłym (Całościowa Ocena Geriatriczna - COG).		
Formy i treści kształcenia		
Forma kształcenia	Temat zajęć	Czas trwania zajęć
Wykład	Gerontologia i geriatricia – wprowadzenie.	1h
Wykład	Fizjologia i patologia starzenia się.	2h
Wykład	Aktywność fizyczna u pacjenta w wieku podeszłym.	1h
Wykład	Kompleksowe postępowanie diagnostyczne u osób wieku podeszłym w świetle standardów opieki geriatricznej w Polsce. Całościowa Ocena Geriatriczna.	2h
Wykład	Wielkie problemy geriatriczne - charakterystyka, profilaktyka.	2h

Moduł kształcenia	1. Proces starzenia się -diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.		
Temat zajęć	1.1 Gerontologia i geriatricia – wprowadzenie		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Gerontologia, geriatricia definicje i różnicowanie pojęć, etapy starzenia się człowieka, charakterystyka procesu starzenia się: aspekt biologiczny, psychologiczny, socjo-ekonomiczny i demograficzny, czynniki wpływające na spowolnienie procesu starzenia się, organizacja opieki nad osobami w wieku podeszłym w Polsce.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricii lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatricii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	1. Proces starzenia się - diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.		
Temat zajęć	1.2 Fizjologia i patologia starzenia się		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Zmiany inwolucyjne i patologiczne wpływające na sprawność funkcjonalną poszczególnych układów i narządów: (układu sercowo-naczyniowego, oddechowego, nerwowego, pokarmowego, moczowego, układu ruchu oraz narządów zmysłów).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricii lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatricii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	1. Proces starzenia się -diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.		
Temat zajęć	1.3 Aktywność fizyczna u pacjenta w wieku podeszłym		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Znaczenie aktywności ruchowej w życiu osób w wieku podeszłym, choroby przewlekłe i ich wpływ na brak aktywności fizycznej. Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), zalecenia CDC (ang. Centers for Disease Control and Prevention - CDC) dla osób starszych.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	1. Proces starzenia się - diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.		
Temat zajęć	1.4 Kompleksowe postępowanie diagnostyczne u osób w wieku podeszłym w świetle standardów opieki geriatricznej w Polsce. Całościowa Ocena Geriatriczna - COG.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Zadania zespołu geriatricznego/rehabilitacyjnego – procedury fizjoterapeutyczne COG. Przedstawienie i omówienie zadań poszczególnych członków zespołu: lekarza, pielęgniarki, psychologa, fizjoterapeuty: • lekarskie procedury diagnostyczne • pielęgniarskie procedury diagnostyczne w zakresie geriatricii • ocena psychologiczna i procedury psychologiczne w ramach zespołowego podejścia geriatricznego • procedury fizjoterapeutyczne i rehabilitacyjne w ramach zespołowego podejścia geriatricznego		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricii lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatricii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	1. Proces starzenia się - diagnostyka i specyfika postępowania fizjoterapeutycznego w geriatricii.		
Temat zajęć	1.5 Wielkie problemy geriatriczne - charakterystyka, profilaktyka		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Omówienie wielkich problemów geriatricznych (upadki i zaburzenia równowagi; upośledzenie wzroku i słuchu; zaburzenia otępienne, majaczenie; utrata kontroli nad czynnością zwieraczy, depresja wieku podeszłego, zespół słabości; zespół jatrogenny), sposoby postępowania i zapobieganie ich skutkom.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricii lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatricii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.

Efekty kształcenia:

Wiedza

1. Zna zmiany zachodzące w układzie krążeniowo-oddechowym warunkujące możliwości obciążania wysiłkiem fizycznym pacjenta w wieku podeszłym.
2. Posiada wiedzę na temat chorób najczęściej zaburzających wydolność krążeniowo-oddechową pacjenta w wieku podeszłym.
3. Zna mechanizmy powodujące zaburzenia postawy ciała, równowagi i lokomocji u pacjentów w wieku podeszłym oraz sposoby ich oceny i doboru postępowania fizjoterapeutycznego z włączeniem zasad doboru zaopatrzenia ortopedycznego.
4. Zna przyczyny następstw upadków, najczęstsze powikłania i zasady postępowania z pacjentem przed, po i w trakcie unieruchomienia.

Umiejętności

1. Potrafi rozpoznać objawy zaostrzenia niewydolności krążeniowo-oddechowej u pacjenta w wieku podeszłym mogące wystąpić w trakcie prowadzenia działań fizjoterapeutycznych oraz zastosować odpowiednie sposoby działania.
2. Posiada umiejętność wykonania fizjoterapeutycznych procedur diagnostycznych w ramach Całościowej Oceny Geriatrycznej (COG).
3. Potrafi dobrać odpowiednie zaopatrzenie ortopedyczne i środki pomocnicze w celu przeprowadzenia prawidłowego postępowania fizjoterapeutycznego, dostosować ich sposób i czas stosowania do indywidualnych potrzeb pacjenta.
4. Potrafi podjąć odpowiednie działania fizjoterapeutyczne w sytuacjach związanych z upadkiem i jego konsekwencjami występującymi u pacjentów w wieku podeszłym.

Kompetencje społeczne

1. Przestrzega zasad współpracy obowiązujących w pracy wielodyscyplinarnego zespołu geriatrycznego/rehabilitacyjnego.
2. Potrafi formułować opinie dotyczące pacjenta, przestrzega tajemnicy dotyczącej stanu pacjenta i przebiegu fizjoterapii oraz praw pacjenta.

Formy i treści kształcenia

Forma zajęć	Temat zajęć	Czas trwania zajęć
Wykład	Podstawowe parametry oceny wydolności krążeniowo-oddechowej u pacjentów w wieku podeszłym.	1h
Wykład	Zasady obciążania wysiłkiem fizycznym u pacjentów w wieku podeszłym.	1h
Seminarium	Zaburzenia postawy ciała, równowagi i lokomocji, ocena zagrożenia upadkiem.	1h
Seminarium	Następstwa upadków.	1h

Studium przypadku	Pacjent geriatryczny z zaburzeniami równowagi.	1h
Warsztat	Testy fizjoterapeutyczne w ramach COG.	1h
Ćwiczenia kliniczne	Wykonanie COG i ustalenie planu fizjoterapii z pacjentem.	2h

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.1. Podstawowe parametry oceny wydolności krążeniowo-oddechowej u pacjentów w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Charakterystyka zaburzeń układu krążenia i oddechowego, identyfikacja przeciwwskazań do fizjoterapii, ocena hipotonii ortostatycznej. Podejmowanie decyzji w różnych sytuacjach klinicznych – przerwanie rehabilitacji, pierwsza pomoc przedlekarska, wezwanie lekarza).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatry lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatry		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.2. Zasady obciążania wysiłkiem fizycznym u pacjentów w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Ocena hipotonii ortostatycznej. Zasady obciążania wysiłkiem fizycznym – dobór intensywności zabiegów kinezyterapeutycznych z uwzględnieniem czynników chorobowych determinujące pracę układu krążenia i oddechowego u pacjentów wieku podeszłym (<i>nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, niewydolność serca, POChP</i>). Edukacja pacjenta.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta – specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.3. Zaburzenia postawy ciała, równowagi i lokomocji, ocena zagrożenia upadkiem.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Procedury diagnostyczne — testy oceny równowagi i chodu, deficytów ruchowych, zaburzenia statyki ciała — przyczyny; dobór odpowiedniego zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych w celu przeprowadzenia prawidłowego postępowania fizjoterapeutycznego; opracowanie sposobu i czasu stosowania zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych; przedstawienie materiałów informacyjnych z zakresu profilaktyki (np. zapobieganie upadkom).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.4. Następstwa upadków.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Następstwa upadków – złamania ze szczególnym uwzględnieniem złamań kompresyjnych trzonów kręgów i złamań bliższego końca kości udowej w przebiegu osteoporozy; opieka fizjoterapeutyczna nad pacjentem przed i po zabiegu operacyjnym; następstwa immobilizacji (unieruchomienie).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego		
--------------------------	---	--	--

	podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.5. Studium przypadku - pacjent geriatryczny z zaburzeniami równowagi.		
Forma zajęć	Studium przypadku	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	COG – pacjent geriatryczny z zaburzeniami równowagi – analiza przypadku klinicznego pacjenta.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatrici lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.6. Testy fizjoterapeutyczne w ramach COG.		
Forma zajęć	Warsztat	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Test oceny równowagi i chodu, deficytów ruchowych. Warsztaty w podgrupach. Nauka wykorzystania testów fizjoterapeutycznych stosowanych w COG.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Maksymalnie 12 osób		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	2. Wybrane procedury fizjoterapeutyczne w ramach zespołowego podejścia geriatrycznego.		
Temat zajęć	2.7. Ćwiczenia kliniczne		
Forma zajęć	Ćwiczenia kliniczne	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Wykonanie COG i ustalenie planu fizjoterapii z pacjentem.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Maksymalnie 8 osób		
Inne informacje			

Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.

Efekty kształcenia:

Wiedza

1. Posiada wiedzę na temat zaburzeń funkcjonowania narządów zmysłów oraz zaburzeń poznawczych i nastroju u pacjentów w wieku podeszłym.
2. Posiada wiedzę na temat wpływu zaburzeń narządów zmysłów oraz zaburzeń poznawczych i nastroju na stan funkcjonalny pacjentów w wieku podeszłym.
3. Zna strategie postępowania i zasady komunikowania się z pacjentem w wieku podeszłym z zaburzeniami poznawczymi i zaburzeniami nastroju.

Umiejętności

1. Potrafi identyfikować wybrane zaburzenia narządów zmysłów, funkcji poznawczych oraz zaburzenia nastroju u pacjenta w wieku podeszłym oraz właściwie je interpretować.
2. Posiada umiejętność nawiązania współpracy z pacjentem w wieku podeszłym z zaburzeniami narządów zmysłów, funkcji poznawczych oraz zaburzeniami nastroju.

Kompetencje społeczne

1. Potrafi formułować opinie dotyczące stanu pacjenta z zaburzeniami funkcji poznawczych i nastroju występującymi w wieku podeszłym.
2. Stosuje zasady etyczne zawarte w Kodeksie Etycznym oraz przestrzega właściwych relacji z pacjentem i rodziną pacjenta w tym przestrzega tajemnicy dotyczącej stanu pacjenta.

Formy i treści kształcenia

Forma zajęć	Temat zajęć	Czas trwania zajęć
Wykład	Wpływ zaburzeń narządów zmysłów (wzroku i słuchu) na stan funkcjonalny pacjentów w wieku podeszłym.	1h
Wykład	Wpływ zaburzeń poznawczych i zaburzeń nastroju (otępienie, depresja, choroba Parkinsona, udar mózgu, demencja itp.) na stan funkcjonalny pacjentów w wieku podeszłym.	2h
Studium przypadku	Pacjent geriatryczny z zaburzeniami poznawczymi lub nastroju.	1h
Warsztat	Komunikacja z pacjentem z zaburzeniami poznawczymi i zaburzeniami nastroju.	2h
Ćwiczenia kliniczne	Praca z pacjentem z zaburzeniami poznawczymi i zaburzeniami nastroju na podstawie wcześniej przeprowadzonej COG.	2h

Moduł kształcenia	3. Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.		
Temat zajęć	3.1. Wpływ zaburzeń narządów zmysłów (wzrok i słuch) na stan funkcjonalny pacjentów w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Wpływ zaburzeń wzroku i słuchu na stan funkcjonalny pacjentów w wieku podeszłym.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatrici		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	3. Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.		
Temat zajęć	3.2 Wpływ zaburzeń poznawczych i zaburzeń nastroju (otępienie, depresja, choroba Parkinsona, udar mózgu, demencja itp.) na stan funkcjonalny pacjentów w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Omówienie zaburzeń i chorób (otępienie, depresja, choroba Parkinsona, udar mózgu, demencja). Procesy poznawcze u osoby starszej. Odmiennosc objawów klinicznych w przebiegu depresji u chorych w wieku podeszłym. Wpływ deficytów poznawczych i zaburzeń nastroju na stan funkcjonalny osób w wieku podeszłym.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej (z doświadczeniem w pracy z pacjentami z zaburzeniami poznawczymi i nastroju) lub Lekarz specjalista psychiatrii lub Lekarz specjalista neurologii lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatrici i Psycholog kliniczny		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	3. Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.		
Temat zajęć	3.3 Pacjent geriatryczny z zaburzeniami poznawczymi lub nastroju.		
Forma zajęć	Studium przypadku	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	COG – pacjent geriatryczny z zaburzeniami poznawczymi lub nastroju- analiza przypadku klinicznego pacjenta.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	3. Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.		
Temat zajęć	3.4. Komunikacja z pacjentem z zaburzeniami poznawczymi i zaburzeniami nastroju.		
Forma zajęć	Warsztat	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Strategie komunikacji z pacjentem z zaburzeniami poznawczymi i zaburzeniami nastroju dyskusja i warsztaty z odgrywaniem ról.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Psycholog kliniczny lub Pielęgniarka ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Maksymalnie 12 osób		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	3. Uwarunkowania pracy fizjoterapeuty z pacjentem w wieku podeszłym wynikające z zaburzeń funkcji narządów zmysłów i wyższych czynności nerwowych.		
Temat zajęć	3.5 Ćwiczenia kliniczne		
Forma zajęć	Ćwiczenia kliniczne	Czas trwania zajęć	2h
Treści kształcenia	Praca z pacjentem z zaburzeniami poznawczymi i zaburzeniami nastroju na podstawie wcześniej przeprowadzonej COG.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Maksymalnie 8 osób		
Inne informacje			

Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.**Efekty kształcenia:****Wiedza**

1. Posiada wiedzę na temat zagadnień dotyczących bólu u pacjentów w wieku podeszłym.
2. Zna zasady doboru zabiegów fizjoterapeutycznych z uwzględnieniem dobowego rytmu u pacjentów w wieku podeszłym.
3. Posiada wiedzę na temat wskazań i przeciwwskazań do stosowania różnych metod fizjoterapii u pacjentów w wieku podeszłym.
4. Zna rodzaje i funkcje zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych u pacjentów w wieku podeszłym.

Umiejętności

1. Posiada umiejętność doboru postępowania fizjoterapeutycznego u pacjenta w wieku podeszłym z bólem.
2. Potrafi wykorzystać w postępowaniu fizjoterapeutycznym u pacjenta w wieku podeszłym wskazania i przeciwwskazania do stosowania różnych metod fizjoterapii oraz zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych.

Kompetencje społeczne

1. Stosuje zasady etyczne zawarte w Kodeksie Etycznym oraz przestrzega właściwych relacji z pacjentem i rodziną pacjenta.

Formy i treści kształcenia

Forma zajęć	Temat zajęć	Czas trwania zajęć
Wykład	Problem bólu u pacjenta w podeszłym wieku.	1h
Wykład	Metody fizjoterapeutyczne w leczeniu bólu.	1h
Studium przypadku	Pacjent geriatryczny z bólem.	1h
Seminarium	Możliwości fizjoterapii u pacjentów w wieku podeszłym.	1h
Wykład	Rytmika dobową – jej rola w wieku podeszłym.	1h
Seminarium	Wskazania i przeciwwskazania w fizjoterapii osób w wieku podeszłym.	1h
Seminarium	Zaopatrzenie ortopedycznego i środki pomocnicze u osób w wieku podeszłym.	1h
Warsztaty	Zaopatrzenie ortopedyczne, pomocnicze i pielęgnacyjne pacjenta geriatrycznego.	2h

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.1. Problem bólu u pacjenta w podeszłym wieku.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Specyfika bólu ostrego, przewlekłego i nowotworowego. Wpływ bólu na funkcjonowanie pacjenta w wieku podeszłym.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.2. Metody fizjoterapeutyczne w leczeniu bólu.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Metody fizjoterapeutyczne w leczeniu bólu (metody kinezyterapeutyczne, fizykoterapia, masaż).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.3 Pacjent geriatryczny z bólem		
Forma zajęć	Studium przypadku	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	COG – pacjent geriatryczny z bólem - analiza przypadku klinicznego pacjenta.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatrici lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.4. Możliwości fizjoterapii u pacjentów w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Specyfika ćwiczeń i metod fizjoterapeutycznych stosowane w pracy z pacjentem geriatrycznym (ćwiczenia ogólnousprawniające, praca indywidualna).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.35. Rytmika dobową – jej rola w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Wpływ cyklu dobowego na fizjologię człowieka. Przyczyny i rodzaje zaburzeń snu u pacjentów w wieku podeszłym.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Pielęgniarka ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa geriatricznego		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.6. Wskazania i przeciwwskazania w fizjoterapii osób w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Wskazania i przeciwwskazania do fizykoterapii, kinezyterapii, masażu. Wskazania do zastosowania zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.7. Zaopatrzenie ortopedyczne i środki pomocnicze u osób w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Charakterystyka i dobór sprzętu ortopedycznego, pielęgnacyjnego i urządzeń pomocniczych.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	4. Metody fizjoterapeutyczne - specyfika starości.		
Temat zajęć	4.8. Zaopatrzenie ortopedyczne, pomocnicze i pielęgnacyjne pacjenta geriatrycznego.		
Forma zajęć	Warsztaty	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Sprzęt ortopedyczny, pielęgnacyjny i urządzenia pomocnicze – zapoznanie ze sprzętem wykorzystywanym w klinice, ocena prawidłowości wykorzystania sprzętu przez pacjenta, ustalenie ewentualnych potrzeb w zakresie zaopatrzenia i weryfikacja posiadanego zaopatrzenia.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii lub Pielęgniarka ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego		
Liczebność grupy	Maksymalnie 12 osób		
Inne informacje			

Dobre i złe oblicza starości.**Efekty kształcenia:****Wiedza**

1. Zna mechanizmy zaburzające funkcjonowanie u pacjentów w wieku starszym z zaburzeniami odżywiania oraz czynności zwieraczy.
2. Posiada wiedzę na temat sposobów postępowania fizjoterapeutycznego u pacjentów w wieku starszym z chorobami metabolicznymi.
3. Posiada wiedzę na temat patofizjologii starzenia się skóry, sposobów postępowania fizjoterapeutycznego u pacjentów w wieku starszym z odleżynami.
4. Zna zalecane formy aktywności fizycznej u pacjentów w wieku podeszłym.

Umiejętności

1. Posiada umiejętność przeprowadzenia działań fizjoterapeutycznych u pacjentów w wieku starszym z zaburzeniami odżywiania, zaburzeniami funkcji zwieraczy i odleżynami.
2. Potrafi dostosować postępowanie fizjoterapeutyczne u pacjenta w wieku starszym do prowadzenia działań w warunkach domowych.

Kompetencje społeczne

1. Stosuje zasady etyczne zawarte w Kodeksie Etycznym oraz przestrzega właściwych relacji z pacjentem i rodziną pacjenta.
2. Potrafi formułować opinie dotyczące pacjenta, przestrzega tajemnicy dotyczącej stanu pacjenta i przebiegu fizjoterapii oraz praw pacjenta.

Formy i treści kształcenia

Forma zajęć	Temat zajęć	Czas trwania zajęć
Wykład	Utrata kontroli nad czynnością zwieraczy.	1h
Wykład	Zespołowe podejście w postępowaniu i profilaktyce odleżyn.	1h
Seminarium	Zaburzenia odżywiania, niedożywienie, przeżywanie, otyłość u pacjentów w wieku podeszłym.	1h
Seminarium	Postępowanie fizjoterapeutyczne u pacjentów z zaburzeniami odżywiania.	1h
Studium przypadku	Pacjent geriatryczny z odleżynami albo otyły.	1h
Wykład	Fizjoterapia w warunkach domowych, sport i rekreacja seniorów.	1h
Warsztat	Opracowanie zestawów ćwiczeń i dobór aktywności ruchowej dla pacjentów.	1h
Egzamin	Egzamin	1h

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.1. Utrata kontroli nad czynnością zwieraczy (nietrzymanie moczu/stolca).		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Przyczyny i rodzaje nietrzymania moczu. Wpływ zaburzeń w oddawaniu moczu i stolca na postępowanie fizjoterapeuty. Środki pomocnicze i zaopatrzenie chorego.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricz lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.2. Zespołowe podejście w postępowaniu i profilaktyce odleżyn.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Patofizjologia starzenia się skóry. Podatność skóry osób w wieku podeszłym na uszkodzenia i urazy. Etiologia i patomechanizm powstawania odleżyn. Ocena ryzyka odleżyn według skali D.Norton, J.Waterlow, B. Braden & N. Bergstrom. Klasyfikacja odleżyn. Metody profilaktyki i terapii odleżyn - postępowanie oparte na dowodach (EBP) według Prevention and Treatment of Pressure Ulcers: Quick Reference Guide NPUAP/EPUAP/PPPIA 2014r. Wykorzystanie urządzeń i środków pomocniczych w terapii odleżyn (bezpieczne sposoby podnoszenia i przemieszczania chorych, udogodnienia stosowane w immobilizacji osób w wieku podeszłym), rola fizjoterapeuty w prewencji odleżyn i w postępowaniu z chorym z odleżynami.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricz lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych z doświadczeniem w pracy w /klinice/oddziale/pododdziale geriatricz lub Pielęgniarka ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa geriatricznego		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.3. Zaburzenia odżywiania niedożywienie, przeżywienie, otyłość u pacjentów w wieku podeszłym.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Zapoznanie z metodami oceny stanu odżywiania: wywiad zdrowotny, testy przesiewowe Nutritional Risk Score - NRS 2002; Subjective Global Assessment – SGA; Mini Nutritional Assessment MNA, badania antropometryczne, obliczenia BMI, WHR, impedancja bioelektryczna, dynamometria oraz zasadami interpretacji wyników. Wpływ aktywności fizycznej na zapotrzebowanie białkowo-kaloryczne organizmu oraz zalecenia żywieniowe w zależności od wieku i stanu zdrowia pacjenta. Przyczyny, rodzaje i następstwa zaburzeń odżywiania (z uwzględnieniem niedożywienia, przeżywienia, otyłości, zespołu metabolicznego i cukrzycy).		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Magister dietetyki lub lekarz lub pielęgniarka lub dietetyk po studiach podyplomowych z zakresu żywienia klinicznego		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.4. Postępowanie fizjoterapeutyczne u pacjentów z zaburzeniami odżywiania.		
Forma zajęć	Seminarium	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Piramida żywieniowa a aktywność ruchowa chorych w wieku podeszłym. Zespół kruchości (ze szczególnym uwzględnieniem sarkopenii) a ryzyko niedożywienia, odrębności postępowania fizjoterapeutycznego. Następstwa zaburzeń odżywiania i postępowanie terapeutyczne (niedożywienie, przeżywienie, otyłość). Planowanie wysiłku fizycznego i indywidualnego usprawniania. Rola fizjoterapeuty w zespołowej terapii zaburzeń odżywiania.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatricz lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.5. Pacjent geriatryczny z odleżynami albo otyły.		
Forma zajęć	Studium przypadku	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	COG – pacjent geriatryczny z odleżynami albo otyły - analiza przypadku klinicznego pacjenta.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Lekarz specjalista geriatrici lub Lekarz specjalista rehabilitacji medycznej lub Lekarz specjalista chorób wewnętrznych lub Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.6. Fizjoterapia w warunkach domowych, sport i rekreacja seniorów.		
Forma zajęć	Wykład	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Postępowanie fizjoterapeutyczne, podtrzymanie i utrwalanie efektów fizjoterapii w warunkach domowych. Zalecane formy aktywności fizycznej i sportowej.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.7. Opracowanie zestawów ćwiczeń i dobór aktywności ruchowej dla pacjentów.		
Forma zajęć	Warsztat	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Opracowanie zestawów ćwiczeń dla pacjentów do samodzielnego wykonywania w warunkach domowych i dobór odpowiedniej aktywności ruchowej (sportowej i rekreacyjnej) w zależności od ich stanu funkcjonalnego na podstawie przygotowanych materiałów dotyczących typowych przypadków klinicznych.		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Fizjoterapeuta specjalista fizjoterapii		
Liczebność grupy	Maksymalnie 12 osób		
Inne informacje			

Moduł kształcenia	5. Dobre i złe oblicza starości.		
Temat zajęć	5.8. EGZAMIN		
Forma zajęć	Egzamin	Czas trwania zajęć	1h
Treści kształcenia	Sprawdzenie wiedzy z kursu		
Wymagane kwalifikacje prowadzących	Kierownik naukowy kursu		
Liczebność grupy	Cała grupa		
Inne informacje			

V LITERATURA

1. Marchewka A., Dąbrowski Z., Żołądź JA., Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. PWN, Warszawa, 2012
2. Rosenthal T., Naughton B., Williams M. (red.). Geriatria. Czelej, Lublin, 2009.
3. Bień B., Błędowski P., Broczek K., Derejczyk J., Grodzicki T., Kędziora-Kornatowska K., Kokoszka-Paszkot J., Przygucka-Gawlik M., Klich-Rączka A., Kostka T., Machaj Z., Szczerbińska K., Wieczorkowska-Tobis K., Żak M.: Standardy postępowania w opiece geriatrycznej. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego opracowane przez ekspertów Zespołu ds. Gerontologii przy Ministrze Zdrowia. Gerontologia Polska 2013. Zalecenia i Standardy Postępowania. tom 21, nr 2, 33–47. ISSN 1425–4956
4. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.) Geriatria z elementami gerontologii ogólnej. Via Medica, Gdańsk, 2006.
5. Galus K. (red.). Geriatria – wybrane zagadnienia. Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2007.
6. Skalska A., Żak M. Upadki - ocena ryzyka, postępowanie prewencyjne. Standardy Medyczne, 2007, Tom 4, nr 2, 167-174.
7. Kostka T., Koziarska-Rościszewska M. Choroby wieku podeszłego. PZWL, Warszawa, 2009.
8. Wieczorkowska-Tobis K., Kostka T., Borowicz A.M. Fizjoterapia w geriatrici. PZWL, Warszawa, 2011.
9. Guccione A.A., Wong R.A., Avers D. (wyd. Pol. Red Żak M., Śliwiński Z.) Fizjoterapia kliniczna w geriatrici. Wyd.1. Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2014.
10. Szczygieł.B.(red.): Niedożywienie związane z chorobą . Występowanie, rozpoznawanie. Cz.1. WL PZWL, Warszawa, 2011.
11. Szczygieł.B. (red.): Niedożywienie związane z chorobą .Zapobieganie.Leczenie. Cz.2. WL PZWL, Warszawa, 2012.
12. Red Sobotka I. (wyd.pol. Kłęk St., Korta T., Łyszkowska M.) Podstawy Żywienia Klinicznego. Scientifica. Sp z oo. Wyd. IV.Kraków, 2013.(rozdz.1.1.-1.6; 8.13)

Program kursu doskonalącego dla fizjoterapeutów w zakresie opieki geriatrycznej opracowany w oparciu o rekomendacje członków Narodowej Rady Geriatrii i Gerontologii oraz Narodowej Rady Rehabilitacji przez zespół ekspertów w składzie:

1. Dr hab. n. med. prof. nadzw. NIGRiR Krystyna Księżopolska-Orłowska – Konsultant Krajowy ds. Rehabilitacji Medycznej, Kierownik Kliniki Rehabilitacji, Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji
2. Prof. dr hab. n. med. Tomasz Targowski – Kierownik Kliniki Geriatrii, Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji
3. Dr n. med. Iwona Maciąg-Tymecka, Centrum Rehabilitacji przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych KROK PO KROKU, Polska Komisja Akredytacyjna MNiSW
4. Dr n. med. Ewa Kądalska- Klinika Geriatrii, Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji
5. Dr n. o zdr. Teresa Sadura Sieklucka- Klinika Rehabilitacji, Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji
6. Lek. med. Barbara Dominik - Klinika Geriatrii, Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji
7. Dr n. med. Przemysław Rządziejewicz - Zakład Gerontologii i Zdrowia Publicznego Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji, Fundacja na rzecz Jakości Kształcenia

